

ЗАТВЕРДЖЕНО
Методичною радою
університету
від 26.02.2020
(протокол №5)

Силабус
навчальної дисципліни
Основи психодіагностики
2025-2026 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Початкова освіта.
Сертифікатна програма «Практична психологія»
Спеціальність: 013 Початкова освіта
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти: I рівень

Викладач (і)	Федорик Вікторія Володимирівна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-psihologiya/composition-kaf-psihologiya/fedorik-vv/
Контактний тел.	+38(066)-69-86-531
Е-mail викладача:	fedorikvv@gmail.com
Графік консультацій	Понеділок 12.30-13.00 Середа 16.00-17.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3/90	20	18	52	Екзамен

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: діагностика, діагностичні методи, проєктивні методики, тести, анкетування, опитування, психодіагностичне обстеження, психодіагностика параметрів особистості.

Мета та предмет курсу: формування системи знань щодо психодіагностики як науки і забезпечення теоретичної підготовки майбутніх вчителів початкової школи; формування практичних вмінь проведення психодіагностичного обстеження і забезпечення практичної підготовки майбутніх спеціалістів; сприяння самопізнанню та особистісному розвитку студентів, формуванню психодіагностичного мислення, активізації творчого потенціалу майбутніх вчителів початкової школи.

Завдання курсу:

- розширити світоглядний і професійний горизонт здобувачів в результаті ознайомлення з основами психодіагностики як науки;
- сформуванню у здобувачів уявлення про основні закономірності організації та проведення психодіагностичного обстеження;
- ознайомити здобувачів з концептуальними та методичними основами сучасної психодіагностики;

- сформуувати у здобувачів знання щодо нормативних вимог до психодіагностичних методик; сформуувати у здобувачів навички підбору психодіагностичних методик та їх застосування; сформуувати у здобувачів навички аналізу специфіки використання тестів, стандартизованих самозвітів та проєктивних методик.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні

знати:

- теоретико-методологічні засади та принципи психодіагностики;
- категорійно-понятійний апарат науки;
- зв'язок психодіагностики з іншими науками;
- історію розвитку психодіагностики як науки та її місце в системі психологічних знань;
- класифікацію психодіагностичних методик;
- основні психометричні характеристики психодіагностичних методик;
- процедуру і зміст постановки психологічного діагнозу;
- етичні та правові основи психодіагностичної роботи.

вміти:

- оперувати понятійно-категоріальним апаратом психодіагностики;
- використовувати методи психодіагностики у власній дослідницькій і практичній діяльності;
- орієнтуватися у різних типах психодіагностичних методик;
- працювати з психодіагностичними методиками;
- планувати психодіагностичний процес у ситуації проведення діагностики;
- підбирати психодіагностичний інструментарій у відповідності до індивідуальних особливостей індивіда та цілей дослідження;
- проводити психодіагностичне обстеження, збирати емпіричні дані, здійснювати обробку кількісних та якісних даних;
- проводити інтерпретацію результатів психодіагностичного обстеження, використовувати отримані результати в подальшій практичній роботі;
- узагальнювати та систематизувати результати психодіагностичних досліджень, представляти їх в наочній формі;
- дотримуватися у своїй діяльності професійно-етичних норм.

Компетентності та програмні результати навчання:

№ з/п	Програмні компетентності	Результати навчання
1.	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p>	<p>ПРН 1. Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.</p> <p>ПРН 5. Організувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.</p> <p>ПРН 6. Інтегрувати та використовувати</p>
2.	<p>ФК 5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.</p> <p>ФК 9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень</p>	

<p>здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.</p> <p>ФК 10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>ФК 11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.</p>	<p>академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовнолітературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.</p> <p>ПРН 7. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.</p> <p>ПРН 10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формування, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>ПРН 11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.</p> <p>ПРН 17. Знати факти, розуміти закономірності та механізми виникнення, розвитку й прояву психічних явищ та феноменів у контексті вирішення професійних завдань.</p> <p>ПРН 18. Уміти проводити психологічне обстеження та моніторинг змісту й умов індивідуального розвитку дитини; організовувати та надавати психологічну допомогу особам, які потребують психокорекційного втручання.</p>
--	--

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Психодіагностика як наука та практична галузь

Тема 1. Предмет, завдання та функції психодіагностики

Тема 2. Психодіагностичні методики. Психометричні основи психодіагностики

Тема 3. Проективні методи в психодіагностиці особистості

Тема 4. Ідеографічні методи в психодіагностиці. Метод «Аналіз структури особистості» А. Болдуїна.

Тема 5. Колажування в психодіагностиці

Тема 6. Мандала в психодіагностиці

- Тема 7. МАК (метафоричні асоціативні карти) в психодіагностиці
Тема 8. Організація та проведення психодіагностичного обстеження

Змістовий модуль 2. Психодіагностика параметрів особистості

- Тема 1. Психодіагностика особистості
Тема 2. Психодіагностика інтелекту
Тема 3. Психодіагностика психічних процесів
Тема 4. Психодіагностика емоційно-вольової сфери особистості
Тема 5. Психодіагностика індивідуально-типологічних особливостей особистості
Тема 6. Психодіагностика самооцінки
Тема 7. Психодіагностика здібностей та креативності

Змістовий модуль 3. Психодіагностика дітей

- Тема 1. Психодіагностичне вивчення окремих параметрів особистості дитини різного віку
Тема 2. Діагностика готовності дітей до школи

Змістовий модуль 4. Психодіагностика поведінки особистості

- Тема 1. Психодіагностика мотивації
Тема 2. Психодіагностика міжособистісних стосунків
Тема 3. Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях

Змістовий модуль 5. Психодіагностика в різних сферах соціальної практики

- Тема 1. Особливості застосування психодіагностичного інструментарію в умовах соціальних служб
Тема 2. Діагностика порушень розвитку та емоційно-особистісної дезадаптації

Методи навчання: Поєднання традиційних і нетрадиційних методів навчання з використанням інноваційних технологій: лекції (тематична/проблемна), практичні, лабораторні, пояснення, опитування, ілюстрування, проблемна бесіда, тестування, метод ситуацій, дискусія, «мозковий штурм», робота в малих групах та ін.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перекладання. Відпрацювання практичних занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) відбуваються на консультаціях згідно графіку.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти дотримуються правил академічної доброчесності згідно Положення про академічну доброчесність у БДПУ. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекції та практичні заняття курсу. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: Вивчення курсу потребує використання сучасного інформаційно-комунікаційного обладнання; комп'ютерної техніки, мережевих систем пошуку та обробки інформації, інтернет-ресурсів; бібліотечних ресурсів та технологій, зокрема електронних; мультимедійного обладнання.

Система оцінювання та вимоги:

Поточне оцінювання										Загальні бали за поточне оцінювання	Екзамен (практичне завдання)	Сума
№	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
Практичне заняття	5	5	5	5	5	5	5	5	5	80	20	100
Самостійна робота	7		7		7		7		7			

Критерії оцінювання практичного заняття

Оцінка за заняття в балах	Критерії оцінювання
<u>5 балів</u>	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу практичного заняття. Правильно, аргументовано розкриває зміст теоретичних питань, виділяє суттєві ознаки вивченого, виявляє причинно-наслідкові зв'язки, вільно оперує фактами та відомостями, може відстоювати власну позицію в питаннях, що розглядаються..
<u>4 бали</u>	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом практичного заняття, розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при розкритті деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, є окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
<u>3 бали</u>	Здобувач засвоїв основи теоретичного матеріалу, передбаченого практичним заняттям. Розуміє основні теоретичні положення за темою заняття, розкриває основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації власної думки.
<u>2 бали</u>	Здобувач має певні знання з теми практичного заняття. У розкритті основних теоретичних положень допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. Не вміє аргументовано довести власну думку
<u>1 бал</u>	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з теми практичного заняття. Поверхово розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Знання є безсистемні.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Оцінка за самостійну роботу в балах	Критерії оцінювання
<u>7 балів</u>	Здобувач повністю, правильно, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання, демонструючи високий рівень самостійності, критичного мислення та творчого підходу. Робота містить елементи наукової новизни, власної позиції або оригінального вирішення. Самостійне заняття підготовлене та здане вчасно.

<u>6 балів</u>	Здобувач в повній мірі, правильно та аргументовано розкриває зміст самостійного заняття. Проявляє самостійність та творчий підхід до реалізації завдань. Виконане самостійне заняття підготовлене та здане вчасно.
<u>5 балів</u>	Робота виконана з елементами самостійності. Зміст заняття розкрито правильно, але, можливо, не повною мірою або з меншою глибиною аргументації. Проявляється достатній рівень розуміння матеріалу та частково самостійний підхід. Виконане самостійне заняття підготовлене та здане вчасно.
<u>4 бали</u>	Самостійне завдання виконано на репродуктивному рівні без прояву самостійності. При розкритті деяких питань є окремі несуттєві неточності. Виконане самостійне завдання підготовлене та здане вчасно.
<u>3 бали</u>	Самостійне завдання виконано на репродуктивному рівні. При розкритті є несуттєві неточності, а виконання неповне або менш аргументоване, ніж очікувалося. Виконане самостійне завдання підготовлене та здане не вчасно.
<u>2 бали</u>	Самостійне завдання виконано на репродуктивному рівні без прояву самостійності. При розкритті деяких питань є окремі несуттєві неточності. Виконане самостійне завдання підготовлене та здане не вчасно.
<u>1 бал</u>	Завдання виконано формально, поверхово, з суттєвими помилками та/або неточностями. Зміст розкрито мінімально. Самостійне завдання здане не вчасно або містить значний плагіат.

Критерії оцінювання практичного завдання до заліку

1. Вибір методів діагностики (**до 4 балів**):
 - Вибір методів відповідає характеру проблемної ситуації.
 - Обґрунтування вибору кожного методу.
2. Опис алгоритмів проведення обраних методів (**до 4 балів**):
 - Алгоритми чітко описані і логічно структуровані.
 - Алгоритми враховують особливості та послідовність застосування обраних методів.
3. Формулювання запитань для клієнта (**до 6 балів**):
 - Запитання чітко і зрозуміло сформульовані.
 - Запитання спрямовані на вивчення ключових аспектів проблемної ситуації.
4. Професійний підхід та етика (**до 3 балів**):
 - Дотримання професійних стандартів у підборі методів та формулюванні запитань.
 - Повага до конфіденційності та етичних норм у роботі з клієнтом.
5. Правильність та обґрунтованість виконання завдання (**до 3 балів**):
 - Коректність та точність виконання кожного пункту завдання.
 - Обґрунтування вибору методів і формулювання запитань.

Максимально набрана сума за практичні та самостійні роботи **80 балів**

Форма звітності: екзамен (практичне завдання) – **20 балів**.

Максимальна кількість балів за дисципліну осіннього семестру – **100**.

Шкала оцінювання

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	X (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Галян І.М. Психодіагностика. К. : Академвидав. 2011. 464 с.
2. Комінко С.Б. Кращі методи психодіагностики : навч. посіб. Тернопіль. 2005. 408 с.
3. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика. К. : Ніка-Центр. 2010. 400 с.
4. Кушнір Ю.В. Психодіагностика. Навчальний посібник. Донецьк. : КиЦ. 2012. 346 с.
5. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики: навч. посіб.-3-є видання. К. : Видавничий Дім «Слово». 2013. 464 с.
6. Самошкіна Л. М. Психодіагностика: навч. наоч. посіб. з мультимедійним курсом / Під ред.чл.-кор. АПН України, професора Е.Л. Носенко. К. : Вид-во Університетська освіта. 2019. 442 с.
7. Терлецька Л.Г. Основи психодіагностики. навчальний посібник. К. : Главник. 2016. 144 с.
8. Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. Психодіагностика: навчальний посібник. Харків. : НТУ «ХП». 2018. 246 с.

Додаткові

1. Поліщук С.А. Методичний довідник з психодіагностики. Суми. : Університетська книга. 2009. 442 с.
2. Психологу для роботи : діагностичні методики : збірник / уклад.: М.В. Лемак, В.Ю. Петрище]. вид. 2-ге, виправл. Ужгород : Олександр Гаркуша. 2012. 616 с.
3. Словник-довідник з психологічної діагностики / Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. К. : Наук. Думка. 1989. 200 с.
4. Скребець В.А. Психологічна діагностика : навч. посібник. 2-е вид. перероб. та доповн. К. : МАУП. 2001. 152 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://library.bdpu.org.ua/> Бібліотека БДПУ
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека імені В. І. Вернадського
3. <http://nplu.org/> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
4. <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe> C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB
Електронна бібліотека “УКРАЇНКА”

5. <https://zounb.zp.ua/> Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека
6. <https://kdket.lcloud.in.ua/ebook/224> Навчальна хмара. Електронні підручники.